

Monestir de Sant Pere de Casserres - claustre i dependències

Les Masies de Roda

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Collet de Casserres, 08510.
Emplaçament A l'extrem de nord-oriental del terme. A la part de tramuntana de la península de Casserres.

Coordenades:

Latitud: 42.00134
Longitud: 2.34067
UTM Est (X): 445397
UTM Nord (Y): 4650135

Classificació

Número de fitxa 08116-159
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Religios i/o funerari
Observacions protecció: BCIN R-I-51-0441/ ZEAP (POUM, DOGC 5163 de 1/7/2008)
Data aprovació: dc., 03/06/1931 - 12:00
Número inventari IPA, 162 / CC.AA, 11808
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil

Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Consell Comarcal d'Osona, C/ Historiador Ramon d'Abadal i de Vinyals, 5 3ª planta, 08500 Vic.

Fitxes associades:

[Sant Pere de Casserres](#)

[Llegendes del Sant Nin de Casserres](#)

[Llegendes del monestir de Casserres](#)

[Col·lecció d'objectes del monestir de Sant Pere de Casserres](#)

[Monestir de Sant Pere de Casserres - Antiga Hospederia](#)

Autoria de la fitxa Jacob Casquete Rodríguez

Data de registre de la fitxa: dg., 15/08/2010 - 02:00

Descripció

Claustre adossat al mur de migdia de l'església, al voltant del que s'articulen les diverses dependències monàstiques, amb comunicació directa amb aquest mitjançant portals de mig punt adovellats. El claustre és de planta rectangular i presenta un pati central ocupat per una gran cisterna excavada a la roca, que recollia les aigües pluvials del cenobi. Aquest pati està delimitat, en dos dels seus costats, per arcs de mig punt adovellats, recolzats damunt columnes circulars amb basaments, impostes i capitells restituïts. Les dependències monàstiques corresponen a tres edificis de planta rectangular, amb les cobertes de teula de dos vessants que desaigüen a la cisterna del claustre. A l'ala de llevant, que té accés directe amb el claustre, hi ha la biblioteca, dividida en dues plantes, la sala capitular i el dormitori, aquest últim amb accés també a l'exterior del recinte. Aquest espai, en origen únic, està cobert per una volta de canó de pedra disposada a sardinell, lligada amb abundant morter de calç, i presenta finestres de mig punt adovellades i de doble esqueixada, situades al mur est. L'ala de migdia alberga el refetori i la cuina del monestir, en origen un espai únic. Està coberta per una volta de canó restituïda, bastida amb maons disposats a pla, amb finestres de punt rodó i doble esqueixada. L'ala de ponent, en canvi, està coberta per una volta rebaixada bastida en pedra disposada a sardinell, i era l'espai destinat al locutori - celler i a la cambra prioral, situada al primer pis. Aquesta cambra presenta dos arcs diafragma adovellats, sostinguts als murs laterals de l'estança. Tot el conjunt està bastit amb carreuons i pedra desbastada, disposat en filades regulars.

Història

El monestir de Sant Pere de Casserres representa l'únic de l'ordre benedictí a Osona. Fou erigit en un indret on ja hi havia hagut un castell que posseïa una capella consagrada a Sant Pere. L'empresa fou impulsada gràcies a la vescomtessa Ermetruit, qui comprà el domini alodial de Casserres al comte Ramon Borrell de Barcelona. Així doncs vers el 1006 féu iniciar les obres sota la vescomtessa Eugènia i el seu fill Bermon I, s'hi aplegà la comunitat l'any 1012 amb l'abat Afred i s'inicià la gran basílica actual, consagrada l'any 1050, amb l'abat Bofill al capdavant del monestir. Vers el 1012 començà a haver-hi vida comunitària, tot i que fins al 1050 no fou consagrada l'església monàstica. Posteriorment, l'any 1060 Casserres baixà aviat a la condició de priorat (1060), segurament pel fet de no poder mantenir la dotzena de monjos necessaris per a continuar essent abadia. Vers el 1079 el monestir perd la seva independència al ser unit al gran monestir de Cluny pels vescomtes d'Osona i Cardona, Ramon Folc I de Cardona i el seu germà Folc II de Cardona, per tal d'assegurar-hi la vida monàstica regular. D'aquesta manera passà a ser l'administrador de les possessions de Cluny a Catalunya. Durant el segle XIII la comunitat augmentà, tot i que no va passar mai de dotze o tretze persones. Vers el segle XIV s'investí com a prior comendatari a Pedro de Luna, futur Benet XIII

d'Avinyó el 1376, personatge conegut també com el Antipapa o Papa Luna. Diferents factors com la pesta negra i el despoblament dels segles XIV i XV amb la conseqüent reducció d'entrada de diners dels censos, provoca que el monestir s'endeuti i que vers el final del segle XV solament hi hagin dos monjos a Casserres. És en aquest moment, en l'any 1427, quan el monestir pateix l'efecte d'un terratrèmol que provoca que caigui la nau de volta de la nau de tramuntana. Anys més tard, vers el 1464 és fortificat a conseqüència de les guerres remences, encara que no és fins el 1511 quan s'emprenen les primeres obres de consolidació i restauració al monestir i al claustre sota les ordres del prior comandatari Guillem Caçador. Vers el 1572 Ferran d'Aragó, arquebisbe de Saragossa i prior comandatari de Casserres renuncia al priorat i a Casserres i aquest passa a les mans col·legi dels jesuïtes de Betlem de Barcelona fins que, el 1767, foren expulsats per decret de Carles III. L'any 1774 el monestir es comprat per Pau Pla i Llafrenca, del mas Pla de Roda, i encara que es continua celebrant missa els diumenges fins l'any 170, l'activitat religiosa va cessar i posteriorment passà a mans família Arisa-Pallàs de Les Masies de Roda, que el va mantenir com a masoveria. El monestir quedà en l'oblit, fins que el 3 de juny de 1931, fou declarat Monument Històric Artístic amb categoria de Monument Nacional, i al 1934 es crea un Patronat de Sant Pere de Casserres. Vers el 1952-1962, s'empren les primeres i més importants obres de consolidació sota la direcció de l'arquitecte Camil Pallàs, de la família propietària. Aquestes consisteixen en refé la volta de la nau de tramuntana de l'església, de la cuina i el refectori, del pis superior de l'hospici i de les cambres priorals. L'any 1991 el Consell Comarcal d'Osona l'adquireix amb la finalitat de portar a terme, juntament amb la Generalitat de Catalunya, la restauració del conjunt del monestir durant els anys 1994 a 1998 a càrrec de l'arquitecte Joan-Albert Adell i Gisbert. Actualment, a més de ser totalment visitable i museïtzat, alberga exposicions temporals d'elements no relacionats directament amb el monestir.

Bibliografia

ADELL GISPERT, J. A. [et al.] (1984): "Catalunya Romànica. Volum 3: Osona". Enciclopèdia Catalana, Barcelona. ABRIL I LÒPEZ, J. M. [et al.] (1986): "Catalunya Romànica. Volum 22: Museu Episcopal de Vic; El Museu Diocesà i Comarcal de Solsona". Enciclopèdia Catalana, Barcelona. ASENSI, R. M (1999): "Osona. Catalunya Romànica, guies comarcals volum 2". Pòrtic, Barcelona. CC.AA Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya (Cartes Arqueològiques), Les Masies de Roda, 2008. ERA I ZUBIRI, A.; OCAÑA I SUBIRANA, M. (1992): "118 Testimonis de la història d'Osona". Vallès, Figueres. GAVIN I BARCELÓ, J. M. (1984): "Inventari d'esglésies: Osona". Arxiu Gavin, Valldoreix. H. M. TALLER D'ARQUITECTURA I CONSTRUCCIÓ S. L (2008): "Catàleg de béns d'interès històric, arquitectònic i paisatgístic". POUM de Les Masies de Roda de 30 de abril de 2008, Vic. IPA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Les Masies de Roda, 1992. PALLÀS I ARISA, V. (1998): "El Cos Sant. Sant Pere de Casserres, entre el mite i la realitat". La Busca edicions s. L, Barcelona. PLADEVALL I FONT, A. (2000): "Rutes del romànic de la comarca d'Osona". Institut Municipal de Promoció i Economia de Vic, Vic. PLADEVALL I FONT, A. (2002): "Sant Pere de Casserres. Guia del visitant". Fundació Caixa de Manlleu/Consell Comarcal d'Osona, Manlleu. ROVIRA I MONTELLS, J. M. (2005): Les Masies de Roda. Història del nostre poble. Edita l'Ajuntament de les Masies de Roda, Masies de Roda. SOLDEVILA, T. (1999): "Sant Pere de Casserres. Pels camins de la història". Eumo Editorial/Consell Comarcal d'Osona, Barcelona. SOLDEVILA, T. (1999): "Sant Pere de Casserres. Història i llegenda". Eumo Editorial/Consell Comarcal d'Osona, Barcelona. XICOY, E. (2003): "La tossuderia d'un monestir: Casserres" a Descobrir Catalunya, núm. 64, Edicions 62, Barcelona, pàg. 98-104.

